

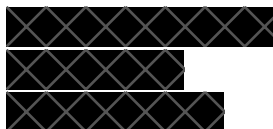
Stockholm den 16 december 2021

Högsta förvaltningsdomstolen
Box 2293
103 17 Stockholm

Överklagande

Klagande:

SPF Fiskeresor AB

Ombud:

Juristerna Alexandra Loyd,
Erica Wide och Henrietta Cahn

alexandra.loyd@centrumfornattvisa.se

erica.wide@centrumfornattvisa.se

henrietta.cahn@centrumfornattvisa.se

Motpart:

Tillväxtverket
Box 4044
102 61 Stockholm

Saken:

Återkrav av korttidsstöd m.m.

Överklagat avgörande:

Kammarrätten i Stockholms dom den
26 november 2021 i mål nr 3661-21

1 YRKANDEN

- 1.1 SPF Fiskeresor AB yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska bevilja prövningstillstånd och, med ändring av kammarrättens dom, upphäva beslutet att kräva tillbaka utbetalat korttidsstöd med 79 845 kr avseende perioden 16 mars 2020 till 15 juli 2020, samt återförvisa ansökan om ytterligare preliminärt stöd för perioden 1 juni till 31 augusti 2020 och ansökan om förlängt godkännande för perioden 1 september till 30 november 2020 till Tillväxtverket för ny handläggning.
- 1.2 SPF Fiskeresor AB yrkar att Tillväxtverket ska förpliktas att betala dess rättegångskostnader för ombud i kammarrätten med 12 825 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för avgörande, avseende nio timmars arbete. Kostnaden är hänförlig till yrkandet om upphävande av beslutet om återkrav. SPF Fiskeresor AB yrkar ersättning för sina rättegångskostnader i Högsta förvaltningsdomstolen med ett belopp jämte ränta som kommer att anges senare.

2 VAD MÅLET HANDLAR OM

- 2.1 SPF Fiskeresor AB (SPF Fiskeresor) är ett fåmansaktiebolag som ägs och drivs av det gifta paret Claudine och Alain Cavard. Makarna Cavard kommer ursprungligen från Frankrike men flyttade till Sverige och startade sitt familjeföretag år 2008. Företaget är verksamt inom turism- och resebranschen, och anordnar fiskeresor till Sverige respektive Norge under sommarhalvåret och till Brasilien under vinterhalvåret. SPF Fiskeresors kunder kommer nästan uteslutande från fransktalande, europeiska länder. Alain Cavard är företagets enda anställda och Claudine

Cavard stöttar som styrelsesuppleant Alain Cavard i driften av företaget.

- 2.2 Efter ansökan beviljade Tillväxtverket den 9 april 2020 SPF Fiskeresor stöd med 79 845 kronor enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. Som grund för sin ansökan hade SPF Fiskeresor, genom att svara på en ja/nej-fråga, angett att företaget drabbats av allvarliga ekonomiska svårigheter till följd av coronapandemin.
- 2.3 Tillväxtverket beslutade den 18 januari 2021 att kräva tillbaka det utbetalade stödet. Som enda skäl för sitt beslut hänvisade Tillväxtverket till att SPF Fiskeresor beslutat om en vinstutdelning den 16 april 2020. Vinstutdelningen genomfördes dock aldrig, utan återkallades den 15 maj 2020. Enligt Tillväxtverket innebär dock redan ett beslut om vinstutdelning att ett företag inte haft allvarliga ekonomiska svårigheter.
- 2.4 SPF Fiskeresor överklagade Tillväxtverkets beslut till förvaltningsrätten, som avslag överklagandet och instämde i Tillväxtverkets bedömning. SPF Fiskeresor överklagade sedan förvaltningsrättens dom till kammarrätten, och gav i samband med det in ytterligare utredning kring företagets ekonomiska förhållanden samt hur företagets ekonomi påverkats av pandemin.
- 2.5 Kammarrätten avslag SPF Fiskeresors överklagande, men en av domarna var skiljaktig och ansåg att den utredning som SPF Fiskeresor gett in till domstolen visade att företagets ekonomiska svårigheter varit allvarliga i den mening som avses i 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete.

- 2.6 Den prejudikatfråga som aktualiseras i det här målet är under vilka förutsättningar som Tillväxtverket får besluta om återkrav av utbetalat korttidsstöd från ett företag på grund av att det har beslutat om vinstutdelning.
- 2.7 Målet är av stor betydelse inte bara för SPF Fiskeresor utan även för hundratals andra företag som har fått beslut om återkrav på samma grund. Tillväxtverket, förvaltningsrätten, kammarrätten och även enskilda domare i respektive instans har bedömt frågan om betydelsen av beslut om vinstutdelning på olika sätt. Med hänsyn till detta är det av vikt för ledning av rättstillämpningen att Högsta förvaltningsdomstolen meddelar prövningstillstånd och prövar överklagandet.

3 ALLMÄNT OM HANDLÄGGNINGEN AV KORTTIDSSTÖDET

- 3.1 Den 7 april 2020 trädde ändringar för statligt stöd vid korttidsarbete i kraft genom lagen (2020:207) om ändring i lagen om stöd vid korttidsarbete. Stöd enligt den nya lagstiftningen kan lämnas under en begränsad tid till arbetsgivare som på grund av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter behöver införa korttidsarbete. Ändringarna började gälla från och med den 16 mars 2020 och Tillväxtverket fick i uppdrag att administrera det nya korttidsstödet (se 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete, se även prop. 2019/20:166 s. 48).
- 3.2 Under april 2020, samma månad som den nya lagstiftningen för korttidsarbete trädde i kraft, kom ungefär 55 000 ansökningar om korttidsstöd in till Tillväxtverket. Fler än 47 000 av dessa ansökningar beviljades (se Tillväxtverkets statistik om korttidsarbete,

hämtad den 6 december 2021, [bilaga 1](#)). Tillväxtverket beviljade ansökningarna utan att efterfråga något ekonomiskt underlag eller annan utredning från företagen. I stället ombads företagen kryssa i ”ja” eller ”nej” på frågan ”Har ditt företag drabbats av tillfälliga, allvarliga ekonomiska svårigheter som ni inte hade kunnat förutse eller undvika?”.

- 3.3 Kring årsskiftet 2020/2021 började Tillväxtverket fatta beslut om att återkräva beviljade stöd i fall där företag beslutat om vinstutdelning. Med hänvisning till en lagändring som kom att införas den 15 februari 2021 menade Tillväxtverket att ett beslut om vinstutdelning i nära anslutning till eller under stödperioden innebar att stödet per automatik skulle krävas tillbaka (se 5 § lagen, 2021:54, om stöd vid korttidsarbete i vissa fall). Tillväxtverket krävde runt årsskiftet 2020/2021 därför tillbaka korttidsstöd från alla företag som hade fattat beslut om vinstutdelning.
- 3.4 Tillväxtverkets handläggning av korttidsstödet har blivit föremål för omfattande kritik. Exempelvis har JO riktat allvarlig kritik mot verket för långsam handläggning och bristande service i ärenden om korttidsstöd, samt för dröjsmål med att överlämna överklaganden till förvaltningsrätten (se JO:s beslut den 9 september 2021, dnr 7165-2020, samt JO:s beslut den 19 november 2021, dnr 9679-2020).
- 3.5 Många av Tillväxtverkets beslut om återkrav av korttidsstöd på grund av vinstutdelning har under 2021 överklagats till Förvaltningsrätten i Stockholm. Under året har domstolen prövat hundratals mål rörande just den frågan.

- 3.6 I en majoritet av målen har förvaltningsrätten gett företagen rätt och uttalat att ett beslut om vinstutdelning inte ensamt kan medföra att en arbetsgivare inte anses ha sådana allvarliga ekonomiska svårigheter som krävs för rätt till stöd enligt 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete. I ett mindre antal fall, däribland SPF Fiskeresors fall, har förvaltningsrätten i stället godtagit Tillväxtverkets bedömning och ansett att ett beslut om vinstutdelning är tillräckligt för att förutsättningarna för återkrav ska anses uppfyllda.
- 3.7 I slutet av november 2021 meddelade Kammarrätten i Stockholm domar i sju mål som rör återkrav av korttidsstöd på grund av beslutad vinstutdelning (se Kammarrätten i Stockholms domar den 19 november 2021 i mål nr 3909-21, bilaga 2, mål nr 3591-21, bilaga 3, samt i mål nr 3947-21, mål nr 3726-21, mål nr 3784-21, mål nr 3823-21, och den nu överklagade domen). I sex av målen, inklusive SPF Fiskeresors, har kammarrätten gett Tillväxtverket rätt. Målen i kammarrätten har avgjorts av samma tre domare, där referenten i målet skrivit sig skiljaktig i sex av sju fall och i dessa i stället förordat att återkraven skulle upphävas.
- 3.8 I början av december 2021 meddelade Kammarrätten i Stockholm ytterligare fem domar i mål som rör återkrav av korttidsstöd på grund av beslutad vinstutdelning (se Kammarrätten i Stockholms domar den 9 december 2021 i mål nr 3590-21, mål nr 4792-21, bilaga 4, samt i mål nr 3815-21, mål nr 4604-21 och mål nr 4642-21, bilaga 5). I fyra av dessa mål har kammarrätten gett Tillväxtverket rätt, men med andra domare och ett annat resonemang än i de mål som avgjordes i slutet av november.

- 3.9 Sammanfattningsvis finns det i nuläget ingen enhetlig praxis kring vilken betydelse ett beslut om vinstutdelning ska tillmätas vid bedömningen av om ett företag har rätt till korttidsstöd. De instanser som har ansvarat för handläggning och prövning av korttidsstödet under coronapandemin har gjort olika bedömningar och kommit till olika slutsatser i frågan.
- 3.10 Det bör i sammanhanget noteras att Kammarrätten i Stockholm i nuläget har fått in ca 1 300 mål om stöd vid korttidsarbete. En stor andel av dessa mål avser frågan om återkrav av stöd (se Kammarrätten i Stockholms pressmeddelande den 9 december 2021, bilaga 6).

4 SAMMANFATTNING AV SKÄLEN FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

- 4.1 Det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att Högsta förvaltningsdomstolen klargör när Tillväxtverket får återkräva utbetalat korttidsstöd på grund av att ett företag har beslutat om en vinstutdelning.
- 4.2 Frågan om hur vinstutdelningar ska beaktas vid bedömningen av om förutsättningar för stöd föreligger har varit obesvarad sedan det nya systemet för korttidsstöd infördes under våren 2020. Det saknas vägledande avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen i frågan. Såväl Tillväxtverket, förvaltningsrätten och kammarrätten som enskilda domare i respektive instans har bedömt beslut om utdelning olika.
- 4.3 Frågan har betydelse för hundratals fall om återkrav på grund av vinstutdelning som ännu inte slutligt har avgjorts. Det framstår

därför som angeläget att Högsta förvaltningsdomstolen klargör när Tillväxtverket får återkräva utbetalat korttidsstöd på grund av ett beslut om utdelning.

5 UTVECKLING AV SKÄLEN FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

5.1 Det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att Högsta förvaltningsdomstolen prövar under vilka förutsättningar Tillväxtverket får återkräva utbetalat korttidsstöd på grund av ett beslut om vinstutdelning

5.1.1 Den prejudikatfråga som det här målet aktualiserar och som Högsta förvaltningsdomstolen bör pröva är under vilka förutsättningar Tillväxtverket får återkräva utbetalat korttidsstöd på grund av att ett företag har beslutat om vinstutdelning.

5.1.2 Inledningsvis kan det konstateras att det står klart att det vid prövningen av om en arbetsgivare uppfyller förutsättningarna för stöd enligt 5 a § lag om stöd vid korttidsarbete ska göras en helhetsbedömning varvid en vinstutdelning ska beaktas. Det är arbetsgivaren som har bevisbördan för att rätt till stöd föreligger vid ansökningstillfället. Det står även klart att det först i februari 2021 infördes ett förbud mot vinstutdelningar i samband med korttidsarbete i lag. (Se t.ex. prop. 2019/20:166 s. 54 f., Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 8 juli 2021 i mål nr 5581-21 s. 5 f., [bilaga 7](#), samt den nu överklagade domen s. 5 f.)

5.1.3 Det står även klart att Tillväxtverket får återkräva utbetalat stöd om en arbetsgivare genom att lämna oriktiga uppgifter eller på

något annat sätt har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund, samt att det är Tillväxtverket som har bevisbördan för att förutsättningar för återkrav föreligger (se 31 § lag om stöd vid korttidsarbete, Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 8 juli i mål nr 5581-21, bilaga 7, s. 5 samt den nu överklagade domen s. 7). Domstolarnas slutsatser är väl förenliga med den allmänna förvaltningsrättsliga principen om att bevisbördan vid återkallande av gynnande förvaltningsbeslut i regel åvilar myndigheten (se t.ex. rättsfallet HFD 2021 not. 1 p. 28 samt von Essen m.fl., Förvaltningsrättens grunder, 4 uppl., s. 117).

5.1.4 Det råder däremot osäkerhet kring vilket beviskrav som ställs på Tillväxtverket, samt vilken utredning och förklaring som företaget måste lämna för det fall att bevisbördan går över på företaget. Det råder i det sammanhanget också osäkerhet kring betydelsen av att en beslutad vinstutdelning aldrig verkställts och betydelsen av att företaget som beslutat om vinstutdelning är ett fåmansaktiebolag, där anställda och ägare är samma personer.

5.1.5 Det här målet är ett lämpligt prejudikatmål för att klargöra de angivna frågorna. Sakomständigheterna är ostridiga och SPF Fiskeresors fall aktualiserar samtliga de rättsfrågor som det råder osäkerhet kring.

5.2 Det råder osäkerhet i frågan om vilket beviskrav som ställs på Tillväxtverket

5.2.1 Det råder osäkerhet i frågan om vilket beviskrav som ställs på Tillväxtverket vid återkrav av korttidsstöd på grund av vinstutdelning. Frågan i denna del är om Tillväxtverket ska anses ha uppfyllt sin bevisbörda när det enda skälet som myndigheten har

angett i sitt beslut om återkrav är att företaget har beslutat om vinstutdelning.

- 5.2.2 Som utgångspunkt ställs ett högre beviskrav på en myndighet vid återkallande av gynnande förvaltningsbeslut än i ansökningsmål (jfr rättsfallet HFD 2021 not. 1, samt se von Essen, s. 117). Detta motiveras av rättssäkerhets- och förutsebarhetsskäl, och syftar till att den enskilde i regel ska kunna lita på att myndigheters beslut står sig och rätta sig efter dem (se t.ex. rättsfallen RÅ 1992 ref. 64 och RÅ 2000 ref. 16).
- 5.2.3 Beviskrav framgår sällan av förarbeten och författning, utan utvecklas och preciseras i stället genom praxis från myndigheter och domstolar (se von Essen m.fl., s. 117 f.). Det bör därför anses vara av stor vikt att det i praxis klargörs vilka krav som ställs på Tillväxtverkets utredning.
- 5.2.4 Tillväxtverkets uppfattning är att det finns anledning att frånga det högt ställda beviskrav som i allmänhet gäller vid återkallande av gynnande förvaltningsbeslut, eftersom myndigheten har haft svårt att hantera sin uppgift att handlägga ansökningar om korttidsstöd (se kammarrättens aktbilaga 21 s. 2, där Tillväxtverket motiverar det sänkta beviskravet med att ”Korttidsarbetet infördes mycket snabbt. Tillväxtverket [...] hade därför inga realistiska möjligheter att göra en fullständig granskning av hela sökandens ekonomi.”). Denna uppfattning kan förstås så att Tillväxtverket åberopar brister i den egna handläggningen som skäl för att få en bevislättning vid återkrav.
- 5.2.5 Förvaltningsrätten i Stockholm har i en stor majoritet av målen om återkrav av korttidsstöd på grund av vinstutdelning upphävt

Tillväxtverkets beslut eftersom verket inte visat att stöd lämnats på felaktig grund. Med beaktande av att en helhetsbedömning av bolagets ekonomiska situation ska göras har förvaltningsrätten ansett att Tillväxtverket inte uppfyllt sin bevisbörda genom att endast hänvisa till ett utdelningsbeslut (se t.ex. Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 8 juli 2021 i mål nr 5581-21, bilaga 7).

- 5.2.6 I SPF Fiskeresors mål, och ett fåtal andra mål, har förvaltningsrätten däremot ansett att Tillväxtverket uppfyllt sin bevisbörda. I dessa mål, liksom i de andra mål som prövats av förvaltningsrätten, har myndigheten inte presenterat någon annan utredning än ett utdelningsbeslut (se Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 22 april 2021 i mål nr 5619-21).
- 5.2.7 Kammarrätten har i totalt tolv mål, bland annat SPF Fiskeresors mål, ansett att Tillväxtverket har fullgjort sin bevisbörda enbart genom att hänvisa till ett beslut om vinstutdelning. Kammarrätten har bedömt att det är tillräckligt att Tillväxtverket ”har lämnat uppgifter som visar att bolaget har beslutat om utdelning” (se t.ex. den nu överklagade domen s. 7).
- 5.2.8 SPF Fiskeresor uppfattar kammarrättens domar på så sätt att ett lägre beviskrav än vad som annars gäller i återkravsmål ska gälla när Tillväxtverket återkräver korttidsstöd på grund av ett beslut om vinstutdelning.
- 5.2.9 Högsta förvaltningsdomstolen har i vissa fall funnit skäl att sänka beviskravet med anledning av att det förelegat betydande svårigheter för en myndighet att få fram utredning (se rättsfallen HFD 2013 ref. 50 samt HFD 2021 not. 1, där Högsta förvaltningsdomstolen motiverade ett sänkt beviskrav med att det

förelåg betydande svårigheter för myndigheten att ta fram utredning rörande om en sökande hade varit sambo eller inte, respektive om en sökandes arbetsförmåga).

- 5.2.10 Kammarrätten har dock inte motiverat det sänkta beviskravet med att det skulle föreligga betydande svårigheter för Tillväxtverket att ta fram utredning. Kammarrätten har till exempel inte beaktat vilka utredningsmöjligheter som myndigheten har haft, eller vilka utredningsåtgärder som myndigheten har vidtagit.
- 5.2.11 I de mål om återkrav av korttidsstöd som Kammarrätten i Stockholm avgjorde i slutet av november 2021 var referenten skiljaktig i sex fall. Referenten angav i sin skiljaktiga mening att beviskravet vid återkrav av rättssäkerhetsskäl ska ställas högre än ”sannolikt”, vilket är det beviskrav som gäller i ansökningsmål. Enligt referenten kunde Tillväxtverket inte anses ha sådana betydande svårigheter att närmare utreda rätten till stöd att ett sänkt beviskrav var motiverat (se referentens skiljaktiga mening, Kammarrätten i Stockholms dom den 19 november 2021 i mål nr 3591-21, bilaga 3, s. 8 f., där hon framhåller att hon inte anser att ”Tillväxtverket kan anses ha betydande svårigheter att närmare utreda rätten till stöd eftersom det inte vidtagit grundläggande utredningsåtgärder så som att begära in bokföring och annat ekonomiskt underlag.”).
- 5.2.12 SPF Fiskeresors uppfattning är att beviskravet för Tillväxtverket av rättssäkerhetsskäl måste ställas högre än i motsvarande ansökningsmål. Enligt SPF Fiskeresor finns det inte skäl att sänka beviskravet för Tillväxtverket i den nu aktuella situationen. Tillväxtverket kan inte anses ha betydande svårigheter att utreda rätten till stöd eftersom verket inte vidtagit grundläggande

utredningsåtgärder. SPF Fiskeresor anser mot denna bakgrund att Tillväxtverket i det här målet inte har nått upp till det högt ställda beviskrav som måste anses gälla i mål om återkrav.

5.3 Det råder osäkerhet kring vad företaget måste visa

- 5.3.1 Om Tillväxtverket anses ha uppfyllt sin bevisbörda och bevisbördan går över på företaget, råder det osäkerhet kring vad som krävs för att företaget ska visa att det inte har förorsakat att stöd beviljats på felaktig grund.
- 5.3.2 Förvaltningsrätten har i ett mindre antal mål ansett att Tillväxtverket genom ett beslut om utdelning har uppfyllt sin bevisbörda, och att företaget då har en ”förklaringsbörda” till varför beslutet om utdelning inte står i strid med uppgifterna om ekonomiska svårigheter (se t.ex. Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 27 maj 2021 i mål nr 6168-21, bilaga 8).
- 5.3.3 Även kammarrätten har ansett att bevisbördan går över på företaget om Tillväxtverket lämnar uppgifter som visar att företaget har beslutat om vinstutdelning. I vissa fall har kammarrätten då ansett att det är upp till företaget att göra ”sannolikt” att det haft rätt till stöd (se den nu överklagade domen s. 7). I andra fall har kammarrätten i stället ansett att företaget ska ”lämna en godtagbar förklaring till varför beslutet om utdelning har fattats” (se t.ex. Kammarrätten i Stockholms dom den 9 december 2021 i mål nr 4792-21, bilaga 4).
- 5.3.4 Domstolarna, och även enskilda domare i respektive instans, har därmed ställt olika krav på den utredning eller förklaring som företaget måste presentera.

- 5.3.5 Förvaltningsrätten har i flera fall ansett att företaget har gett en ”nöjaktig förklaring” när det anförts att utdelningen återtagits på grund av att det inte funnits något utrymme för aktieutdelning (se t.ex. Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 27 maj 2021 i mål nr 6168-21, bilaga 8, s. 6). Kammarrätten har däremot ställt betydligt högre krav på det underlag som företaget måste ge in. Kammarrätten har till exempel inte ansett att SPF Fiskeresor har gjort sannolikt att företaget har haft rätt till stöd, trots att företaget lämnat in omfattande ekonomisk utredning och gett en utförlig förklaring till varför det beslutades om en utdelning som sedan återkallades (se den nu överklagade domen s. 7).
- 5.3.6 Endast i ett av de sju mål som avgjordes av kammarrätten i slutet av november 2021 ansåg kammarrätten att ett företag hade gjort sannolikt att det haft allvarliga ekonomiska svårigheter. I det målet hade företaget fått anstånd hos Skatteverket med betalning av avgifter, och företaget hade tagit lån för att klara verksamheten som dess ägare gått i personlig borgen för (se Kammarrätten i Stockholms dom den 19 november 2021 i mål nr 3909-21, bilaga 2, s. 5). I detta sammanhang bör det noteras att ett företag måste vara livskraftigt för att överhuvudtaget ha rätt till stöd (se 5 b § lag om stöd vid korttidsarbete). Kammarrätten har därmed i praktiken ställt kravet för stöd så högt att företagen av andra anledningar nästan inte är berättigade till stöd överhuvudtaget.
- 5.3.7 I endast ett av fem mål som avgjordes av kammarrätten den 9 december 2021 ansåg domstolen att ett företag hade gett en godtagbar förklaring till beslutet om utdelning. I det målet hade en felaktig version av bolagets årsredovisning lämnats in till Bolagsverket och något utdelningsbeslut hade i själva verket

aldrig fattats (se Kammarrätten i Stockholms dom den 9 december 2021 i mål nr 4642-21, bilaga 5, s. 6).

5.3.8 SPF Fiskeresors uppfattning är att kammarrättens domar i praktiken innebär att ett beslut om vinstutdelning per automatik leder till att ett företag inte har rätt till stöd. Detta trots att det när företagen i fråga fattade sådana beslut inte fanns något förbud mot att besluta om utdelning i nära anslutning till eller under stödperioden och att en helhetsbedömning av förutsättningarna för stöd ska göras. Enligt SPF Fiskeresor kan det under sådana omständigheter inte anses ha förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund när det i ansökan kryssade i svarsalternativet ”ja” på frågan om det drabbats av allvarlig ekonomiska svårigheter.

5.3.9 Det är därmed för närvarande oklart vad som krävs för att företaget, för det fall att det anses ha en bevisbörda, ska visa att det inte har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund. Två omständigheter som det råder särskild osäkerhet kring är vilken betydelse det har att företaget inte verkställt beslutad utdelning, samt vilken betydelse det har att företaget i fråga är ett fåmansaktiebolag där ägare och anställda är samma personer.

5.4 Det råder osäkerhet kring betydelsen av att vinstutdelningen aldrig verkställdes samt att företaget är ett fåmansaktiebolag

5.4.1 Det råder osäkerhet kring vilken betydelse det har för den helhetsbedömning som ska göras av bolagets ekonomiska situation att vinstutdelningen aldrig genomfördes. Det är vidare oklart om det har någon betydelse att det är ett fåmansaktiebolag som har beslutat om vinstutdelningen.

- 5.4.2 Vad gäller betydelsen av att utdelningen är verkställd kan det konstateras att det enligt förarbeten anses kunna påverka helhetsbedömningen om en arbetsgivare ”gör” en utdelning eftersom det visar att arbetsgivaren inte ansett sig ha allvarliga ekonomiska svårigheter, om ett företag ”förbrukar” tillgängligt kapital eller om ett företag ”använt” sin ekonomiska buffert genom en utdelning (se prop. 2019/20:166 s. 55).
- 5.4.3 I sammanhanget kan även nämnas att det förbud mot vinstutdelningar i vissa fall som införts genom 5 § lag om stöd vid korttidsarbete i vissa fall, men som inte är tillämpligt på förhållandena i det aktuella målet, endast avser vinstutdelningar som verkställts. Med ”verkställts” avses enligt bestämmelsen den faktiska utbetalningen av utdelningen (se prop. 2020/21:83 s. 78).
- 5.4.4 Förvaltningsrätten har i flera mål ansett att ”[d]et som sägs i förarbetena till 5 a § lagen om korttidsstöd om utdelningars och andra utbetalningars påverkan på rätten till stöd [tar] uppenbart sikte på verkställda utdelningar” (se t.ex. Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 8 juli 2021 i mål nr 5581-21, bilaga 7).
- 5.4.5 Kammarrätten har däremot ansett att ”redan ett beslut om utdelning eller annan värdeöverföring leder till samma slutsats”, vilket innebär att redan ett beslut om utdelning anses påverka rätten till stöd (se den nu överklagade domen s. 6). Kammarrätten fann därför i exempelvis SPF Fiskeresors fall att företaget, trots att vinstutdelningen aldrig verkställdes, ”genom transaktionen använt sig av delar av sin ekonomiska buffert i stället för att trygga den egna verksamheten” (se den nu överklagade domen s. 7).

- 5.4.6 Vidare har varken förvaltningsrätten eller kammarrätten tagit ställning i frågan om det har någon betydelse att SPF Fiskeresor är ett fåmansaktiebolag.
- 5.4.7 SPF Fiskeresor är ett familjeföretag där ägare och anställda är samma personer. De medel som tas ut ur företaget går till Claudine och Alain Cavards försörjning, och inte till någon utomstående ägare. Enligt SPF Fiskeresor har detta betydelse för frågan om hur man ska se på beslutet om utdelning.
- 5.4.8 Fåmansaktiebolag verkar på helt andra villkor än exempelvis börsbolag. En utdelning till ägare i fåmansföretag har en annan betydelse och funktion samt ger andra skattemässiga konsekvenser än utdelningar till aktieägare i ett börsbolag. I SPF Fiskeresors fall skulle planerad utdelning tjäna till Claudine och Alain Cavards försörjning under 2020. En utdelning i deras fall är därmed snarare att se som lön för nedlagt arbete än som ett tecken på att de ansett att företaget var i en så god situation att det kunde dela ut medel till utomstående.

5.5 Sammanfattning

- 5.5.1 Sammanfattningsvis kan det konstateras att det saknas vägledande avgöranden i frågan om när Tillväxtverket får återkräva korttidsstöd på grund av ett beslut om vinstutdelning, samt att såväl Tillväxtverket, förvaltningsrätten och kammarrätten som enskilda domare i de olika instanserna har gjort olika bedömningar i målets olika delfrågor.
- 5.5.2 Det råder osäkerhet kring vilket beviskrav som ställs på Tillväxtverket, samt vilken utredning och förklaring som företaget måste lämna för det fall att bevisbördan går över på företaget. Det råder

i det sammanhanget också osäkerhet kring betydelsen av att beslutad vinstutdelning aldrig verkställts och betydelsen av att företaget som beslutat om vinstutdelning är ett fåmansaktiebolag, där anställda och ägare är samma personer.

- 5.5.3 Frågorna i målet berör hundratals företag som överklagat Tillväxtverkets återkrav på grund av vinstutdelning. SPF Fiskeresors fall är ett lämpligt prejudikatmål eftersom sakomständigheterna är ostridiga och målet aktualiserar samtliga de rättsfrågor som det råder osäkerhet kring.
- 5.5.4 Sammantaget är det av vikt för ledning av rättstillämpningen att frågan prövas av Högsta förvaltningsdomstolen.

6 GRUNDER FÖR ÖVERKLAGANDET

- 6.1 Grunden för yrkandet om upphävande av beslutet om återkrav är att förutsättningar för återkrav inte föreligger. Det är Tillväxtverket som har bevisbördan för sitt påstående om att SPF Fiskeresor har förorsakat att stöd har lämnats på felaktig grund.
- 6.2 Tillväxtverket har felaktigt bedömt att en beslutad utdelning (i SPF Fiskeresors fall en återbetalning av ett aktieägartillskott, som civilrättsligt likställs med en vinstutdelning) innebär att förutsättningarna för stöd inte har uppfyllts. Både förvaltningsrätten och kammarrätten har felaktigt instämt i Tillväxtverkets bedömning.
- 6.3 SPF Fiskeresor har under alla förhållanden lämnat en rimlig förklaring till beslutet om utdelning och företaget har inte förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund. SPF Fiskeresor vidhåller att det har drabbats av allvarliga ekonomiska svårigheter

till följd av coronapandemin och får hänvisa till följande tre omständigheter:

- a) För det första är SPF Fiskeresor ett familjeföretag där ägare och anställda är samma personer. De medel som tas ut ur företaget går till Claudine och Alain Cavards försörjning, och inte till någon utomstående ägare. Den aktuella utdelningen var en återbetalning av ett tidigare aktieägartillskott, det vill säga en återbetalning av ett lån som Claudine och Alain Cavard tidigare gjort till företaget. Efter pandemins utbrott var Claudine och Alain Cavard oroliga för sin försörjning mot bakgrund av det stora antalet avbokade resor. Det var inte säkert hur pandemin skulle utveckla sig eller om företaget skulle få fortsatt korttidsstöd efter den inledande stödperioden. Eftersom företaget år 2019 hade gjort ett positivt resultat om 68 977 kr beslutade Claudine och Alain Cavard inledningsvis att 68 900 kronor skulle användas till deras försörjning under 2020. Beslutet om återbetalning innebar alltså inte att Claudine och Alain Cavard ansåg att företaget hade en god ekonomi i april 2020, utan tvärtom.
- b) För det andra har företagets ekonomi försämrats på ett påtagligt sätt på grund av pandemin. Från början av mars 2020 och fram till det att företaget ansökte om korttidsstödet den 8 april 2020 avbokades 9 av de 37 resor som företaget skulle anordna under 2020, vilket motsvarade intäkter på ungefär 283 000 kronor (se kammarrättens aktbilaga 7). Skälet till att resor antingen avbokades eller sköts upp under den perioden var coronapandemin och de reserestriktioner som i slutet av mars 2020 infördes i Sverige och i andra

länder där företagets kunder finns. Under 2020 avbokades samtliga 37 resor som företaget skulle ha genomfört under året.

- c) För det tredje genomfördes aldrig den beslutade återbetalningen av aktieägartillskott på grund av det försämrade ekonomiska läget, utan återkallades i stället eftersom medlen behövdes i företaget. Återkallelsen innebär att företaget inte har använt sig av delar av sin ekonomiska buffert i stället för att trygga den egna verksamheten. Beslutet om att stoppa återbetalningen visar vidare att Claudine och Alain Cavards förhoppning om att de kunde använda fjolårsresultatet till sin försörjning under 2020 inte stämde, och att företaget var i en så pass allvarlig situation att det inte längre kunde tjäna till Claudine och Alain Cavards försörjning. Utan korttidsstödet riskerar deras företag att gå i konkurs.

6.4 Grunden för yrkandet om återförvisning av ansökan om förlängt godkännande och ytterligare preliminärt stöd för förnyad handläggning är att Tillväxtverket inte har utrett ärendet tillräckligt. Tillväxtverket har enligt 23 § förvaltningslagen (2017:900) en skyldighet att se till att ärendet blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver.

6.5 Grunden för yrkandet om ersättning för rättegångskostnader är att kostnaderna har varit befogade för SPF Fiskeresor att tillvarata sin rätt med anledning av Tillväxtverkets beslut om återkrav. Företaget har haft fog för att anlita ombud efter att ha förlorat målet i förvaltningsrätten. Ersättningen kan utges med stöd av 2 kap. 11 § regeringsformen eller artikel 6 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna.

6.6 I fråga om utveckling av grunderna för överklagandet hänvisar SPF Fiskeresor till vad företaget har anfört i sitt överklagande till kammarrätten (se kammarrättens aktbilaga 5, avsnitt 7).

Som ovan,

Alexandra Loyd

Erica Wide

Henrietta Cahn